

Al....de AID

De golfsector doet het zo slecht nog niet...

Welke rol spelen de Algemene Inspectiedienst (AID), het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) en het Bureau Erkenningen bij de regelgeving en controle op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en biociden op golfbanen? Volgens AID-regelingsdeskundige Toon Driessen doet de golfsector het zo slecht nog niet. Maar kennisstimulering van het gebruik van middelen en de wetgeving is zeker op zijn plaats. Dat komt het milieu, de kwaliteit van het groen en het imago van de golfsector ten goede.

Auteur: Broer de Boer

De AID is de inspectiedienst van het ministerie van LNV. Deze dienst wil dat zoveel mogelijk mensen en ondernemers de regels op het gebied van landbouw, natuur en voedselveiligheid naleven. "Wij controleren onder meer of de primaire sector zich aan de wetten en regels van het ministerie houdt", vertelt Toon Driessen die al ruim 30 jaar bij de AID werkt. Hij is regelingsdeskundige en vooral bezig met gewasbeschermingsmiddelen. "In het kort komt het erop neer dat ik het beleid van het ministerie van LNV vertaal naar werkinstructies waarmee onze controleurs het veld in gaan. Sinds ongeveer vijf jaar is de AID niet meer extreem repressief bezig. Tegenwoordig zetten we ons veel meer in op controle, opsporing en communicatie. Daarbij richten we ons specifiek op doelgroepen en problemen. Driessen tekent snel iets op zijn *white board*: "We beoordelen dus per doelgroep een probleem. Dan kijken we of we daar de 'zware elementen' uit kunnen halen, we kijken of regels overtreden worden, in welke mate dit gebeurt en welke risico's dit oplevert. Gelijktijdig beoordelen we of een geconstateerd probleem bijvoorbeeld

ook met communicatie kan worden opgelost of dat inzet van zwaardere maatregelen noodzakelijk zijn. Na toetsing voeren we de maatregelen in. Na verloop van tijd vindt een evaluatie plaats of de doelen bereikt zijn en dat koppelen we vervolgens terug naar het beleid. Door deze werkwijze kan onze dienst zich veel beter focussen op de doelgroepen en problemen waarvoor aandacht echt noodzakelijk is."

"AID: We beoordelen dus per doelgroep een probleem"

Focus op golfsector

Zo gebeurde het dat de golfsector, vallende onder de sector Openbaar Groen, enkele jaren geleden bij de AID nadrukkelijk in beeld kwam. In het oppervlaktewater kwamen stoffen voor die daar ongewenst waren. Driessen: "Bij de golfsector gaat het om enkele tienduizenden hectares openbaar groen, meer dan alle voetbalvelden bijeen. Dat resulteerde in 2008 in een pilot in de golfbaansector. In 2009 vervolgden we deze met een

voorlichtingsactie (of informatieverstrekking) en de controle van tien golfbedrijven. Hiervan werden er twee beboet, één bedrijf hiervan hield een ruime voorraad van verboden middelen aan van meer dan 350 kg." Vergoelijkend zegt Driessen: "Maar eigenlijk viel het met de overtredingen in de golfsector wel mee. De meeste overtredingen berustten vaak op onwetendheid van greenkeepers of het onnauwkeurig bijhouden van de administratie. In zo'n geval kiezen we ervoor om het communicatiemiddel in te zetten in zo'n sector. Dat werkt beter dan een agressief, repressief controlebeleid. Dit jaar doen we op golfbanen wel degelijk onaangekondigde controles, maar de resultaten van 2009 gaven geen aanleiding om onze controles te intensiveren."

Lage concentraties

Vervolgens haast Driessen zich wel te vertellen dat bij constatering van overtredingen wel degelijk gesanctioneerd kan worden en dat sancties kunnen bestaan uit het opleggen van boetes: "Zo zijn er preparaten die in deze sector gebruikt worden die beslist met driftarme doppen ver-

Aantal Golfbanen	Geconstateerde overtredingen
2	Niet toegestane middelen (sanctie: beboet)
7	Kleine hoeveelheid niet toegestane middelen
6	Afwezigheid of incompleet bestrijdingsplan
2	Spuitapparatuur ongeschikt voor gebruikte middelen
3	Aanwezigheid niet toegestane middelen in bodemonster

Tabel 1. Constateringen van de AID in 2009 op tien Nederlandse golfbanen.

Toon Driessen, regelingsdeskundige bij de AID.

spoten moeten worden. Als je bezig bent met de uitvoering op een verkeerde wijze, dus met verkeerde doppen, ben je gewoon in overtreding. De wetwijziging van enkele jaren geleden (2007) heeft ook als consequentie gehad dat wij niet meer hoeven aan te tonen dat er met niet toegelaten verboden middel gespoten is. Simpelweg het aantreffen van niet toegestane middelen in de bodem of gewas is voldoende om sanctionerend op te treden. In de golfsector hebben we in 2009 in een aantal greens niet toegestane gewasbeschermingsmiddelen aangetroffen. Gezien de zeer lage concentraties en het feit dat onvoldoende bekend is hoe snel de betreffende stoffen in dit specifieke milieu op greens afbreken is er wel een overtreding geconstateerd maar zijn er in 2009 geen sancties voor opgelegd." Over geconstateerde overtredingen in 2010 doet Driessen geen uitspraken. In het algemeen is hij wel positief over het milieubewustzijn van greenkeepers op golfbanen en de omgang met gewasbeschermingsmiddelen. Een belangrijk advies dat de regelingsdeskundige de greenkeepers mee-

geeft is: "Gebruik gewasbeschermingsmiddelen volgens de voorschriften en alleen voor het doel-einde waarvoor ze zijn toegelaten. Medewerkers die ermee werken moeten in bezit zijn van een spuitlicentie. Ook dat controleren wij bij zo'n onaangekondigd bedrijfbezoek. Onze medewerkers stellen zich altijd keurig voor en zullen pas daarna controles doen."

Wetgeving aangepast

De EU-wetgeving aangaande gewasbeschermingsmiddelen is ingaande 10 juni jl. aangepast. Onder voorbehoud van goedkeuring door de Eerste en Tweede Kamer gelden de nieuwe regels ook in Nederland. Driessen: "Onder het regiem van deze wetgeving wordt toelating van gewasbeschermingsmiddelen op de EU-markt minder gecompliceerd. Het betekent niet dat een middel dat in enig land in de EU is toegelaten op golfbanen, nu ook door greenkeepers in Nederland gebruikt mag worden. Laat daarover geen misverstand bestaan. Greenkeepers mogen uitsluitend gewasbeschermingsmiddelen gebruiken die in Nederland zijn toegestaan. Maar het is ook goed voor de golfsector om zich te realiseren dat voor elders toegelaten middelen wel degelijk de mogelijkheid bestaat om op een eenvoudigere wijze dan voorheen toelating in Nederland te vragen. Soms is dat onder restricties, die dan specifiek voor ons land gelden, mogelijk. Het bijzondere is overigens dat door de waterrijkdom in ons land andere normen gelden dan in droge gebieden zoals Spanje. Daar kan theoretisch een ander beleid gelden dan in ons waterrijk Nederland. Daarom is er qua toelating van gewasbeschermingsmiddelen nu in de EU sprake van zones. Is een middel toegelaten in een land binnen een zone, dan is het eenvoudiger om toelatingsaanvragen in andere landen binnen die zone. Wel blijft het zo dat elk land specifieke eisen kan stellen voor toelating."

Toelating middelen

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) is een zelfstan-

"Eigenlijk viel het met de overtredingen in de golfsector wel mee"

dig bestuursorgaan, gevestigd in Wageningen. Het Ctgb besluit op basis van beleid van de ministeries van LNV, VWS, VROM, SZW en VenW en adviseert bewindslieden. Tot dusverre oordeelt het Ctgb over de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden in Nederland op basis de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden en Europese wetgeving. Op 14 juni 2011 werd de nieuwe Europese verordening voor gewasbeschermingsmiddelen van kracht. Daarmee verdwijnen de meeste verschillen tussen de lidstaten op gebied van

Vanuit milieuoogpunt heb je bij gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te maken met de volgende wetten, regelingen en besluiten:

- Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden.
- Besluit gewasbeschermingsmiddelen en biociden.
- Regeling Gewasbeschermingsmiddelen.
- Lozingenbesluit open teelten en veehouderij.

John van Hoessen: "We moeten ons op die 'herhalingsopleidingen' concentreren."

Over geconstateerde overtredingen in 2010 doet Driessen geen uitspraken.

toelatingsprocedures en beoordelingsmethoden voor middelen die onder de huidige regels nog bestaan. Wel kunnen lidstaten aanvragen nog op een aantal nationaal specifieke aspecten beoordelen. Voortaan kan de producent van middelen zelf een land als hoofdbeoordelaar kiezen. En dat vormt een belangrijke verandering. Zaken als kwaliteit, doorlooptijd en prijs van de beoordeling zullen bij de producent doorslaggevend zijn bij de keuze van het land.

"Gebruik gewasbeschermingsmiddelen volgens de voorschriften"

Nieuwe Ctgb-strategie

Met het oog op deze ontwikkelingen en de rol die het Ctgb wenst te spelen, heeft het Ctgb een nieuwe strategie gedefinieerd. Het Ctgb wil blijven horen bij de top van de Europese toelatingsautoriteiten. Voor gewasbescherming geldt straks een indeling van Europa in zones. "De aanvragen voor gewasbeschermingsmiddelen voor de grote gewassen zullen veelal wellicht bij andere lidstaten worden ingediend, maar wij hebben veel kennis van speciality crops. Dat zijn 'kleine teelten', zoals tuinbouwgewassen, fruit en bloembollen. Een belangrijke niche markt voor het Ctgb", aldus directeur Bas Bosveld. Voor biociden worden geen zones toegepast. De verwachting is dat in 2014 de nieuwe Europese verordening voor biociden van kracht zal worden. "Wat betreft de risicobeoordeling van biociden lopen we in Nederland al jaren vooruit op de rest van Europa. Binnen Europa worden methoden ontwikkeld die vaak zijn geënt op onze Nederlandse werkwijze.

Wat dat betreft worden we in Europa gezien als een kennisautoriteit", besluit Bosveld.

Spuitlicentie noodzakelijk

Voor iedereen die beroepsmatig met gewasbeschermingsmiddelen werkt is een spuitlicentie verplicht. Officieel draagt de licentie de naam 'Bewijs van vakbekwaamheid'. Om hiervoor in aanmerking te komen moeten greenkeepers een opleiding bij een kennisaanbieder volgen en een examen afleggen. Het Bureau Erkenningen in Ede, een werkorganisatie van de AOC Raad, geeft dit vijf jaar geldige Bewijs van vakbekwaamheid uit. Gedurende deze periode kunnen licentiehouders punten halen door specifieke bijeenkomsten te bezoeken om na deze periode de licentie automatisch te verlengen. Opnieuw examen doen behoort ook tot de mogelijkheden. Antoon de Groot, hoofd van het Bureau Erkenningen, vertelt dat de organisatie bovendien het orgaan is dat aan scholen, voorlichtingsorganisaties, studieclubs, spuitverenigingen en belangenorganisaties de status van kennisaanbieder kan verlenen. De Groot: "Ik zou het toejuichen dat er specifiek voor de golfbranche dergelijke opleidingen georganiseerd zouden worden. In de huidige structuur lopen we kans op veralgemenisering van kennis. Kennis op maat leveren om zuinig en veilig met gewasbeschermingsmiddelen te werken in zo'n specifieke sector is wenselijk. In de golfsector bestaat natuurlijk ook veel kennis over goed beheer van golfcourses met bestrijdingsmiddelen: die aanwezige kennis zou men kunnen benutten bij opleidingen. In de akkerbouw zie je vaak ook studieclubs licentiehouders hun kennis up to date houden en ervaringen uitwisselen. Zoiets zou uitstekend voor de golfbranche zijn."

"De mogelijkheid bestaat om op een eenvoudigere wijze dan voorheen toelating in Nederland te vragen"

Toespitsen op golfbanen

Kennisverbetering op het gebied van gewasbescherming is ook iets wat de aandacht heeft van de NGA. Recentelijk is er in Ommen een pilot geweest van een branchegericht symposium waarvoor greenkeepers een punt konden behalen. Voorzitter John van Hoessen zegt dat het behalen van het Bewijs van vakbekwaamheid verwerkt is in de greenkeepersopleidingen en dat dit gelukkig steeds meer toegespitst wordt op de situatie op golfbanen. "Maar daarna kunnen we onze greenkeepers maar weinig bieden", aldus John. "Vaak zijn evenementen waarvoor je punten kunt halen heel erg toegespitst op de landbouw; we zouden ons bijvoorbeeld meer kunnen focussen op biologische methoden, bijvoorbeeld de inzet van aaltjes en de ervaringen met middelen in onze specifieke situatie op de golfbanen. Ik denk dan vooral dat we ons dan moeten concentreren op die 'herhalingsopleidingen'. Maar er binnen de sector geld vrijgemaakt zou kunnen worden voor sectorale opleiding voor het halen van het 'Bewijs van vakbekwaamheid'? Dan lijkt me dat zeer interessant. Misschien is dat ook interessant voor aannemers in onze sector en zijn daarmee combinaties mogelijk."